

Hodnocení bakalářské práce

Posudek vedoucí práce

Jméno autora: Nikola Neugebauerová

Název práce: Komunikace a komunikační bariéry v rodině mezi prarodiči a vnoučaty

Vedoucí práce: Mgr. Leona Stašová, Ph.D.

Oponent práce: doc. PhDr. Jiří Semrád, CSc.

Téma práce:

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku komunikace mezi generacemi se zaměřením na rovinu prarodičů a vnoučat. Autorka si uvědomuje význam prarodičovské generace pro výchovu a socializaci dětské populace i úlohy komunikace jako cesty k vzájemnému kontaktu generací. Zároveň vychází z vlastní pozitivní životní zkušenosti. Cílem práce je dle jejího vyjádření „analyzovat komunikaci prarodičů s vnoučaty z hlediska její frekvence, toho, jak probíhá, a jaké překážky ji mohou ovlivňovat“. Autorka přistupovala ke zpracování tématu se zřetelným zaujetím a osobní angažovaností.

Zaměření práce a její struktura:

Práce má celkem 53 strany a je zaměřena teoreticko-empiricky. Text má čtyři kapitoly v teoretické části, pátá část je částí empirickou. Obě části dohromady tvoří vyvážený celek s vhodnou proporcí teoretické i empirické části.

Teoretická část:

V teoretické části se autorka věnuje postupně problematice rodiny, komunikace, životním etapám a mezigeneračním vztahům v současné době. Zařazení všech kapitol má svůj význam, jejich vzájemné propojení by možná ještě zasloužilo pozornost, kapitoly působí dojmem spíše soliterních celků. V některých částech jsou využita schematická členění pojmů – např. na str. 27 – 28. Toto působí spíše slovníkovým dojmem, opět by tato část mohla být ještě lépe vnitřně propojena. O vztahování kapitoly ke studovanému tématu se autorka zřetelně snaží u třetí kapitoly věnované životním etapám. Mezigeneračním vztahům pak věnuje samostatnou kapitolu číslo 4. Je pochopitelně velmi obtížné na několik málo stranách shrnout vše podstatné k tak obsáhlému tématu. Autorka zde nastiňuje řadu témat, která jsou jistě vzhledem ke studovanému tématu zajímavá a inspirativní. Jejich bližší vztahování k problematice komunikace by mohlo přispět k odlišení podstatných a méně podstatných témat, která se v nich nacházejí. Čtenáři se tak nabízí řada otázek, např. „Jaký vztah má k tématice komunikace mezi prarodiči a vnoučaty kapitola o rozpadu rodiny a jejím vlivu na dítě?“, aj.

Empirické šetření:

Autorka se v empirické části orientuje na frekvenci, průběh komunikace a komunikační bariéry prarodičů s vnoučaty. Pojem komunikační bariéry pak chápe v jeho vztahové a interpretační rovině, nikoliv v rovině praktických zábran komunikace např. v rovině chybějícího zařízení pro elektronickou komunikaci, atp. Formuluje ke stanovenému cíli tři výzkumné otázky, k nimž pak připojuje hypotézy. Pro hledání odpovědí zvolila kvantitativní cestu a sběr dat pomocí dotazníkového šetření vlastní konstrukce, jehož respondenty se stali studenti střední školy

z oblasti Ústí nad Orlicí. Poctivě ve sledu kroků využila předvýzkumu. Nabízí se zde otázka, zda respondenti oslovení v této části autorce také dali nějaké podněty k přepracování/úpravě dotazníku. Zpracováno bylo celkem 100 dotazníků. Autorka uvádí, že „celkem bylo 110 dotazníků k vlastnímu výzkumu, přičemž jich 100 odpovídalo pro zpracování dat“ (str. 43). Co bylo důvodem pro vyřazení oněch 10 dotazníků?

V další části textu autorka analyzuje získané odpovědi. Ocenit lze úsilí, které této části bylo věnováno. S ohledem na to, že šlo o první samostatné šetření autorky, lze konstatovat, že se jej nakonec zhostila s pozitivním výsledkem. Autorka nejprve uvádí frekvenci odpovědí na jednotlivé otázky dotazníku a připojuje komentář k získaným výsledkům. Samostatně se snaží i o vyhodnocení hypotéz. V této části narážela na zatím chybějící zkušenosti s realizací a vyhodnocením výzkumu, použitý postup je poplatný limitům, na které autorka ve svém šetření naráží. Ocenit lze nicméně rozhodně úsilí i sebereflexi, které autorka projevila. Již při zpracování výsledků sama vyhodnocovala realizované šetření ve vztahu k tomu, jak by příp. postupovala na základě získaných zkušeností při podobném šetření příště.

Využitelnost pro praxi je v kontextu studovaného oboru inspirativní, téma lze dobře aplikovat v pedagogice.

Rozsah práce odpovídá požadavkům na bakalářskou práci.

Práce s odbornými zdroji:

Citované prameny jsou aktuální, většinou tuzemské.

Jazyková, formální a stylistická úroveň práce:

Práce je psána v zásadě čtivě a srozumitelně. Příležitostně lze nalézt některé chyby (str. 9, 13, 25, 40, aj.) či stylisticky méně šťastné obraty („...práce může být v rámci sociální pedagogiky přínosná a značně patřící...“ str. 9).

Celkové zhodnocení bakalářské práce:

Předkládaná práce řeší zajímavé téma, autorka přistupovala k řešení tématu s příkladným zájmem a vlastní iniciativou. Pracovala na tématu intenzivně, postupně a dlouhodobě. Prokázala schopnost pracovat s odbornou literaturou a realizovat vlastní empirické šetření. Přes určité nedostatky a chyby lze předloženou práci považovat za práci solidní a odpovídající nárokům na bakalářské práce. Zvláštního ocenění si zaslouží úsilí a zájem autorky o zpracovávanou problematiku.

Otázky k obhajobě:

- Jak se dle Vašeho názoru podílí na funkčnosti rodiny komunikace?
- Bylo v realizovaném šetření možné nějak analyzovat podíl verbální a neverbální komunikace mezi prarodiči a vnoučaty?

Datum: 6. 5. 2019